

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій
та освіти впродовж життя

31 серпня 2023 р.,

протокол № 11

голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи інклюзивної освіти»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 014 «Середня освіта»

освітньо-професійна програма 014.021 – Середня освіта
(Англійська мова і зарубіжна література)

факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра педагогічних технологій та мовної підготовки

Схвалено на засіданні кафедри
педагогічних технологій та
мовної підготовки

28 серпня 2023 р.,

Протокол № 11

В.о. завідувача кафедри

 Ірина ГАЙДАЙ

Розробник: кандидат філологічних наук, старший викладач
Людмила СУВОРОВА

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 «Середня освіта»	нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 014 Середня освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3, самостійної роботи – 2,625	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	.
		Практичні	
		32 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		86 год.	
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % аудиторних занять, 60 % – самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: опанування теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти; оволодіння правовими механізмами щодо організації та практичної реалізації інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Завданнями вивчення *навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти»* є здатність до:

- застосування знань у практичних ситуаціях;
- розуміння предметної області, професії, її функціонального призначення;
- формування усвідомленого розуміння основних положень інклюзивної освіти;
- вироблення навичок щодо організації навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- забезпечення вправного володіння стратегіями суспільної взаємодії з батьками дітей з особливими потребами;
- оперування навичками диференційованого викладання та оцінювання;
- використання сучасних інформаційних та комунікативних технологій;
- вироблення усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності;
- виявлення та вирішення проблем шляхом конструктивного діалогу;
- бути здатним до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до міжособистісної взаємодії та командної роботи;
- реалізація своїх прав й обов'язків як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини як громадянина України;
- потреби вчитися і бути сучасно навченим;
- використання законодавчої бази України та дотримання вимог належних практик щодо здійснення професійної діяльності;
- проведення дослідження у практичній професійній діяльності на відповідному рівні.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних компетентностей, визначених стандартом вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта»:

ЗК-1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 4

ЗК-2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК-12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-14. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

Відповідно до освітньо-професійної програми після завершення вивчення дисципліни «**Основи інклюзивної освіти**» за спеціальністю 014 «Середня освіта» **очікується, що студент повинен продемонструвати наступні результати навчання:**

ПРН-2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.

ПРН-7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН-15. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН-18. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН-19. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРН-25. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНОГО УСТРОЮ

Змістовий модуль 1. Методологічні та законодавчо-нормативні механізми інклюзивної освіти

Тема 1. Інклюзивна освіта як аспект сучасної педагогіки: понятійно-термінологічний ракурс.

Предмет і структура курсу «Основи інклюзивної освіти».

Зміст і основні завдання курсу.

Місце дисципліни «Основи інклюзивної освіти» у системі наук.

Інклюзія як ключова стратегія міжнародного законодавства.

Українське освітнє законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної й інклюзивної освіти.

Завдання та принципи інклюзивної освіти.

Поняття «сегрегація», «інтеграція», «інклюзія», «виключення», «особа з особливими освітніми потребами».

Принципи та функції інклюзивної освіти.

Тема 2. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.

Виникнення і розвиток інклюзивної освіти та навчання .

Предметі і завдання дидактики інклюзивної освіти, її базові категорії.

Система закладів освіти для дітей з обмеженими можливостями.

Особливості організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх закладах.

Тема 3. Інклюзивна освіта на законодавчому рівні.

Загальна декларація прав людини.

Конвенція про боротьбу з дискримінацією у сфері освіти.

Забезпечення інклюзивного навчання у міжнародних документах: конвенції, декларації.

Національне законодавство щодо питання інклюзії. Українське освітнє законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної й інклюзивної освіти.

Освіта – 2030: впровадження загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти та навчання упродовж усього життя.

Тема 4. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.

Діти з особливими освітніми потребами у закладах освіти.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 6

Типологія порушень психофізичного розвитку у дітей.
 Специфіка впровадження інклюзивного навчання в Україні.
 Переваги інклюзивної освіти. Аналіз найпоширеніших проблемних аспектів у навчанні дітей з особливими потребами.
 Категорії дітей з ООП.

Тема 5. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами: функціональна роль та стратегічність.

Поняття «команда психолого-педагогічного супроводу».
 Склад команди психолого-педагогічного супроводу.
 Завдання команди супроводу: визначення напрямів супроводу, розробка ППР, моніторинг умов освітньої інтеграції, проведення інформаційно-консультативної роботи.
 Характеристика принципів роботи та функції учасників команди супроводу.
 Особливості визначення потенційних можливостей і потреб дитини з особливими освітніми потребами командою супроводу.
 Визначення додаткових освітніх та соціальних потреб.
 Проведення моніторингу для оцінки ефективності інклюзивного навчання.

Тема 6. Корекційно-розвивальна робота як невід’ємний механізм інклюзивної освіти.

Поняття корекційно-розвивального навчання.
 Значення корекційно-розвивальної діяльності у процесі навчання дітей з особливими освітніми потребами.
 Мультидисциплінарна команда та її діяльність в умовах інклюзивного навчального закладу.
 Співпраця фахівців як умова успішності інклюзивного навчання педагогів.

Тема 7. Соціально-педагогічна діяльність педагога в організації інклюзивного освітнього середовища.

Методологічна основа соціально-педагогічної діяльності як засобу інклюзивного навчання.
 Роль соціально-педагогічної діяльності педагога.
 Закономірності, принципи, функції та напрями соціально-педагогічної діяльності у контексті інклюзії.
 Професійна компетентність педагога при виконанні соціально-педагогічної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 7

Тема 8. Методи і засоби інклюзивного навчання.

Сутність, функції та структура методу в педагогіці.

Класифікація методів навчання.

Загальні методи навчання.

Інноваційні освітні практики.

Спеціальні методи навчання. Методи розвитку когнітивної сфери. Методи розвитку і корекції емоційної сфери. Методичні прийоми корекції конативної сфери.

Критерії вибору методів навчання. Засоби навчання в інклюзії.

МОДУЛЬ 2. ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Змістовий модуль 2. Організація інклюзивного навчання та визначення його змістових стратегій.

Тема 9. Моделювання інклюзивного освітнього середовища та принцип доступності до навчання.

Історія розвитку універсального дизайну. Принципи універсального дизайну та «доступність».

Доступність: архітектурна та візуальна.

Розумні пристосування.

Поняття «інклюзивне освітнє середовище».

Зовнішній і внутрішній дизайн закладів освіти. Доступність закладів освіти. Інформаційна доступність.

Тема 10. Батьки та їх роль у впровадженні інклюзивної освіти.

Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з особливими освітніми потребами в загальноосвітнє середовище.

Батьки – як члени навчальних команд.

Роль батьків в оцінюванні розвитку своєї дитини.

Співпраця батьків з педагогами та персоналом школи. Обмін конструктивною інформацією.

Роль громадських організацій та соціальних служб у наданні допомоги сім'ям з дітьми з ООП.

Батьки – активні учасники шкільної громади.

Волонтерство та адвокатство батьків.

Тема 11. Структура та організація педагогічного інклюзивного процесу.

Цілісність педагогічного процесу, його системний характер, компоненти.

Сутність, мета і завдання інклюзивного навчання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 8

Підготовка вчителя до організації навчального процесу.
Педагогічна діагностика як етап підготовки до навчального процесу.
Попередня та безпосередня підготовки до навчального процесу.
Визначення мети і цільових завдань уроку в умовах організації інклюзивного середовища.

Тема 12. Курикулум у навчальному, корекційному та розвивальному процесах.

Курикулум як навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти: механізми та складові.

Державний стандарт для дітей з особливими освітніми потребами.

Загальноосвітні, спеціальні та корекційно-розвивальні програми, їх адаптація та модифікація.

Реалізація курикулуму в навчальному процесі.

Тема 13. Особливості психолого-педагогічного оцінювання учнів з особливими освітніми потребами.

Інструментарій оцінювання.

Діагностичне та якісне оцінювання.

Вивчення стану соціальної компетентності учнів з особливими освітніми потребами.

Спостереження та інтерв'ю.

Тестування в умовах інклюзивного навчання.

Сутність компонентів діагностування в умовах інклюзивного навчання.

Портфоліо учнів як засіб оцінювання індивідуальних досягнень.

Тема 14. Теорія інклюзивного виховання.

Поняття інклюзивного виховання.

Сутність інклюзивного виховання на сучасному етапі.

Основні методи і форми інклюзивного виховання.

Тема 15. Форми організації процесу навчання в інклюзивному освітньому середовищі.

Форми організації інклюзивного навчання.

Спеціальні форми навчання в інклюзивному класі.

Сучасні системи навчання як основа стратегій викладання в інклюзивному навчальному закладі. «Особлива дитина: навчання і виховання».

Тема 16. Педагогічні технології інклюзивного навчання.

Технології інклюзивної освіти.

Диференційоване викладання як педагогічна технологія.

Адаптації та модифікації у диференційованому викладанні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 9</i>

Моделі та форми спільного викладання вчителя асистента вчителя.
Особливості спільного викладання в класі.
Індивідуальне оцінювання розвитку дитини.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	лекції	Практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Методологічні та законодавчо-нормативні механізми інклюзивної освіти								
Тема 1. Інклюзивна освіта як аспект сучасної педагогіки: понятійно-термінологічний аспект.	10	2	2	6				
Тема 2. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.	10	2	2	6				
Тема 3. Інклюзивна освіта на законодавчому рівні.	10	2	2	6				
Тема 4. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.	9	2	2	5				
Тема 5. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами: функціональна роль та стратегічність.	9	2	2	5				
Тема 6. Корекційно-розвивальна робота як невід’ємний механізм інклюзивної освіти.	9	2	2	5				
Тема 7. Соціально-педагогічна діяльність педагога в організації інклюзивного освітнього середовища.	9	2	2	5				
Тема 8. Методи і засоби інклюзивного навчання. МК 1.	9	2	2	5				
Разом за змістовий модуль 1	75	16	16	43				
Змістовий модуль 2. Організація інклюзивного навчання та визначення його змістових стратегій.								
Тема 9. Моделювання інклюзивного освітнього середовища та принцип доступності до навчання.	10	2	2	6				
Тема 10. Батьки та їх роль у впровадженні інклюзивної освіти.	10	2	2	6				
Тема 11. Структура та організація педагогічного інклюзивного процесу.	10	2	2	6				
Тема 12. Курикулум у навчальному, колекційному та розвивальному процесах.	9	2	2	5				
Тема 13. Особливості психолого-педагогічного оцінювання учнів з особливими освітніми потребами.	9	2	2	5				

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 11

Тема 14. Теорія інклюзивного виховання.	9	2	2	5				
Тема 15. Форми організації процесу навчання в інклюзивному освітньому середовищі.	9	2	2	5				
Тема 16. Педагогічні технології інклюзивного навчання. МК 2.	9	2	2	5				
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	75	16	16	43				
ВСЬОГО	150	32	32	86				

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 12

5. Темы лекцій

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Інклюзивна освіта як аспект сучасної педагогіки: понятійно-термінологічний аспект.	2	
Тема 2. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.	2	
Тема 3. Інклюзивна освіта на законодавчому рівні.	2	
Тема 4. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.	2	
Тема 5. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами: функціональна роль та стратегічність.	2	
Тема 6. Корекційно-розвивальна робота як невід’ємний механізм інклюзивної освіти.	2	
Тема 7. Соціально-педагогічна діяльність педагога в організації інклюзивного освітнього середовища.	2	
Тема 8. Методи і засоби інклюзивного навчання.	2	
Тема 9. Моделювання інклюзивного освітнього середовища та принцип доступності до навчання.	2	
Тема 10. Батьки та їх роль у впровадженні інклюзивної освіти.	2	
Тема 11. Структура та організація педагогічного інклюзивного процесу.	2	
Тема 12. Курикулум у навчальному, колекційному та розвивальному процесах.	2	
Тема 13. Особливості психолого-педагогічного оцінювання учнів з особливими освітніми потребами.	2	
Тема 14. Теорія інклюзивного виховання.	2	
Тема 15. Форми організації процесу навчання в інклюзивному освітньому середовищі.	2	
Тема 16. Педагогічні технології інклюзивного навчання.	2	
ВСЬОГО		32

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

5. Теми практичних занять:

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Інклюзивна освіта як аспект сучасної педагогіки: понятійно-термінологічний аспект.	2	
Тема 2. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.	2	
Тема 3. Інклюзивна освіта на законодавчому рівні.	2	
Тема 4. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі.	2	
Тема 5. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами: функціональна роль та стратегічність.	2	
Тема 6. Корекційно-розвивальна робота як невід’ємний механізм інклюзивної освіти.	2	
Тема 7. Соціально-педагогічна діяльність педагога в організації інклюзивного освітнього середовища.	2	
Тема 8. Методи і засоби інклюзивного навчання.	2	
Тема 9. Моделювання інклюзивного освітнього середовища та принцип доступності до навчання.	2	
Тема 10. Батьки та їх роль у впровадженні інклюзивної освіти.	2	
Тема 11. Структура та організація педагогічного інклюзивного процесу.	2	
Тема 12. Курикулум у навчальному, колекційному та розвивальному процесах.	2	
Тема 13. Особливості психолого-педагогічного оцінювання учнів з особливими освітніми потребами.	2	
Тема 14. Теорія інклюзивного виховання.	2	
Тема 15. Форми організації процесу навчання в інклюзивному освітньому середовищі.	2	
Тема 16. Педагогічні технології інклюзивного навчання.	2	
ВСЬОГО		32

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 14

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми та зміст	Кількість годин
Модуль I		
1.	Тема 1. Інклюзивна освіта як аспект сучасної педагогіки: понятійно-термінологічний аспект. Місце дисципліни «Основи інклюзивної освіти» у системі наук. Принципи та функції інклюзивної освіти.	6
2.	Тема 2. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання. Система закладів освіти для дітей з обмеженими можливостями.	6
3.	Тема 3. Інклюзивна освіта на законодавчому рівні. Освіта – 2030: впровадження загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти та навчання упродовж усього життя.	6
4.	Тема 4. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі. Переваги інклюзивної освіти. Аналіз найпоширеніших проблемних аспектів у навчанні дітей з особливими потребами.	5
5.	Тема 5. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами: функціональна роль та стратегічність. Особливості визначення потенційних можливостей і потреб дитини з особливими освітніми потребами командою супроводу. Визначення додаткових освітніх та соціальних потреб.	5
	Тема 6. Корекційно-розвивальна робота як невід’ємний механізм інклюзивної освіти. Мультидисциплінарна команда та її діяльність в умовах інклюзивного навчального закладу.	5
	Тема 7. Соціально-педагогічна діяльність педагога в організації інклюзивного освітнього середовища. Професійна компетентність педагога при виконанні соціально-педагогічної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі.	5
	Тема 8. Методи і засоби інклюзивного навчання. Інноваційні освітні практики. Спеціальні методи навчання.	5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 15

	Методи розвитку когнітивної сфери.	
	Разом	43
Модуль II		
6.	Тема 9. Моделювання інклюзивного освітнього середовища та принцип доступності до навчання. Поняття «інклюзивне освітнє середовище». Зовнішній і внутрішній дизайн закладів освіти. Доступність закладів освіти. Інформаційна доступність.	6
7.	Тема 10. Батьки та їх роль у впровадженні інклюзивної освіти. Співпраця батьків з педагогами та персоналом школи. Обмін конструктивною інформацією. Роль громадських організацій та соціальних служб у наданні допомоги сім'ям з дітьми з ООП. Батьки – активні учасники шкільної громади.	6
8.	Тема 11. Структура та організація педагогічного інклюзивного процесу. Визначення мети і цільових завдань уроку в умовах організації інклюзивного середовища.	6
9.	Тема 12. Курикулум у навчальному, колекційному та розвивальному процесах. Реалізація курикулуму в навчальному процесі.	5
10.	Тема 13. Особливості психолого-педагогічного оцінювання учнів з особливими освітніми потребами. Сутність компонентів діагностування в умовах інклюзивного навчання. Портфоліо учнів як засіб оцінювання індивідуальних досягнень.	5
11.	Тема 14. Теорія інклюзивного виховання. Сутність інклюзивного виховання на сучасному етапі.	5
12.	Тема 15. Форми організації процесу навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Сучасні системи навчання як основа стратегій викладання в інклюзивному навчальному закладі. «Особлива дитина: навчання і виховання».	5
	Тема 16. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Особливості спільного викладання в класі. Індивідуальне оцінювання розвитку дитини.	5
	Разом	43
	Разом з дисципліни	86

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 16

7. Індивідуальні завдання

1. Написання тез до наукових збірників, участь у наукових конференціях.
2. Написання різних видів академічних текстів.
3. Вивчення та спроба розробки інноваційних методик.
4. Написання рефератів, моделювання проєктів та їх успішне публічне представлення.

8. Методи навчання

1. Лекція.
2. Бесіда.
3. Наочні методи (ілюстрування, демонстрування).
4. Практичні методи (індивідуальні наукові проєкти, педагогічні проєкти, ситуативні завдання, педагогічні задачі).
5. Самостійна робота.
6. Різні форми дистанційної роботи.

9. Методи контролю. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання результатів вивчення дисципліни є:

- індивідуальні усні опитування;
- індивідуальні письмові роботи;
- тестові завдання у письмовій формі та з використанням технічних засобів навчання;
- презентації самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу;
- практичні завдання: виконання практичних педагогічних завдань та задач у спектрі інклюзії;
- модульний контроль;
- підсумковий контроль (залік).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 17

Форми контролю

Оцінка з дисципліни «**Основи інклюзивної освіти**» визначається з урахуванням результатів навчальної діяльності студента. *Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни* – це кількість балів, яку студент отримує за певну навчальну діяльність (за наслідками поточного, модульного контролю), визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів з дисципліни та балів за підсумковий контроль (залік).

Оцінка з дисципліни «Основи інклюзивної освіти» виставляється студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни і рейтингова оцінка з дисципліни є не меншою ніж 60 балів, визначається шляхом конвертації кількості балів з дисципліни в оцінку за чотирибальною (традиційною) шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") та за шкалою ECTS.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом та складається з опитування (теоретичної підготовки до практичного заняття), виконання тестового завдання, виконання практичного завдання, документального оформлення практичної роботи, самостійної роботи студента у вигляді написання і захисту реферату та складання тестів, кросвордів за виконавчу дисципліну.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні модуля дисципліни – **100**, в тому числі за поточну навчальну діяльність – **60** балів, за результатами модульного контролю або заліку – **40** балів.

Співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності та модульного контролю 60% до 40%.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля і проводиться у письмовій формі. Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 1 академічну годину. Модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше **24** балів із **40**.

- Максимальна кількість балів, яку може отримати студент при складанні підсумкового контролю (диференційованого заліку) – **100** балів, який вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше **60** із **100** балів.
- Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.
- Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів та підсумкового контролю з дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів з дисципліни).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 18

10. Розподіл балів

Поточний рейтинг та самостійна робота								Дод. рей- тинг	МК	Сума
Модуль І										
Змістовий модуль І										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	8	7	8	7	7	8	8	-	40	100

Поточний рейтинг та самостійна робота								Дод. рей- тинг	МК	Сума
Модуль ІІ										
Змістовий модуль ІІ										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	8	7	8	7	7	8	8	-	40	100

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 19

11. Рекомендована література

Основна література

1. Асистент вчителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / За ред. Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда; під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Архітектурна доступність шкіл: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В.Красюкової-Еннс К. : 2012. 88 с.
3. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка / під ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. К. : 2004.
4. Дятленко Н., Софій Н., Кавун Ю. Оцінка впливу інклюзивної моделі освіти на учасників проекту. К. : Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2005.
5. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю : навч. посіб. К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с.
6. Індекс інклюзії : Навчально-методичний посібник / кол. упорядників: Патрикеева О. О., Дятленко Н. М., Софій Н. З., Найда Ю. М. Під заг. ред. Шинкаренко В. І. К. : ТОВ «Видавничий дім “Плеяди”», 2013. 100 с.
7. Колупаєва А.А. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи /Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: Монографія, К. : Педагогічна думка, 2007. 458 с.
8. Колупаєва А.А., Найда Ю.М. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник. К. : «А.С.К.», 2012. 308с.
9. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / За заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
10. Особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. *Вісник №4 НДЛ інклюзивної освіти.* / Упорядники: Савчук Л.О., Юхимець І.В., Рівне : РОШПО, 2013. 53с.
11. Пристосування шкільних приміщень до потреб дітей з особливостями психофізичного розвитку. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : Навчально-методичний посібник / За заг.ред. Даниленко Л.І. К. : 2007. 128 с.
12. Таранченко О. М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навчально- методичний посібник. К. : Видавнича група «А.С.К.», 2012. 124 с.
13. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки : підручник. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 248 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 20

Довідкова література.

1. Актуальні проблеми розвитку освіти дітей з обмеженнями життєдіяльності: шлях від інституалізації до інтеграції. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: серія соціально-педагогічна. Вип. XII /* За ред. О.В. Гаврилова, В.І. Співака. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. 462 с.
2. Білецька, І. Інклюзивне навчання: перші кроки в Україні. *Дошкільне виховання. 2007. № 4. С. 12–15.*
3. Валентик, Н. Інклюзивна освіта: за і проти. *Директор школи (Шкільний світ). 2010. №14/15. С. 45–58.*
4. Дубасенюк О.А. Виявлення закономірностей професійної виховної діяльності педагога загальноосвітнього закладу як чинника особистісного зростання суб'єктів освіти. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія /* за ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 249–261
5. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні : науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції в рамках реалізації проекту «Створення ресурсних центрів для батьків дітей з особливими освітніми потребами» за підтримки програми ІВРР – ТАСІС Європейської комісії. *ВФ «Крок за кроком».* К. : ФО-П Придатченко П.М., 2007. 180 с.
6. Крикун, А. Включення дітей з особливими потребами в освітнє середовище. *Вихователь-методист дошкільного закладу. 2009. №10. С. 9–15.*
7. Лупарт, Д. Шкільна освіта в Канаді: перехід від розподільних систем освіти до інклюзивних шкіл. *Дефектологія. 2010. №1. С. 6–11.*
8. Матвєєва, М. Психокорекційна робота в умовах інтегрованого навчання. *Дефектологія. 2009. №3. С. 15–17.*
9. Моїсеєнко К. Соціально-психологічний супровід інклюзивної освіти. *Соціальний педагог. 2009. №11. С. 62–64.*
10. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології: Навч. посібник. К.: Вища школа, 1994. 143 с.
11. Психолого-педагогічний супровід сім'ї у роботі психолого-медикопедагогічної консультації / За ред. А. Г. Обухівської. К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 66 с.
12. Mastropieri, M.A., Scruggs, T.E., Norland, J.J., Berkeley, S., McDuffie, K., Tornquist, E.H., & Connors, N. (2006). Differentiated curriculum enhancement in inclusive middle school science: Effects on classroom and high-stakes tests. *The Journal of Special Education, 40(3), 130–137.*

Інформаційні ресурси

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021/Б/ВК14- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 21

2. Лист МОН України «Про доступність дітей з особливими потребами до опорних навчальних закладів» від 09.06.2016 р. № 1/9-293 Режим доступу: <https://mon.gov.ua> .

3. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти / Наказ МОН № 609 від 08.06.2018 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>

4. Робоча програма з курсу «Основи інклюзивної освіти» для студентів освітнього рівня бакалавр, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізацією) / розробник Сасіна І. О. ; МОН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. 2021. 17 с. Режим доступу : <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/36114>

5. Формування інклюзивної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання / І. О. Сасіна, Т. М. Гребенюк, Т. О. Купріянова, Л. Г. Медведок. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. Наук. Праць. Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 84. (т. 2). С.64–69. Режим доступу : <https://doi.org/10.31392/NPUnc.series5.2021.84.2.13>

*Індекс структурного підрозділу відповідно до наказу ректора «Про індексацію структурних підрозділів Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 22.06).

** Індекс освітньої програми відповідно до наказу ректора «Про індексацію освітніх програм Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 122.00.1/Б).

*** Шифр освітньої компоненти в освітній програмі (наприклад, ОК1).